SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 47. V Ljubljani, v petek 27. februvarja 1885. **Letnik XIII.**

Državni zbor.

Z Dunaja, 26. februvarja.

Gospodska zbornica

je včeraj po temeljiti razpravi brez dvombe sprejela postavo, ki vravnava razmere med mojstri in delavci. Razun že včeraj omenjenih govornikov spregovorila sta o tej zadevi še baron Helfert in baron Bezecny, ki se je zlasti spodtikal nad tem, da se obrtna dela za ženske omejujejo. Pri posebni obravnavi oglasil se je bil tudi kardinal Schwarzenberg, ter je izrekel svoje obžalovanje, da se tudi za praznike ni določil enak počitek kakor za nedelje. Postava namreč le določuje, da morajo o praznikih gospodarji svojim delavcem dati le priliko, da se morajo vdeležiti dopoldanske službe božje. Kardinal vendar izreka zaupanje, da bodo pošteni in človekoljubni gospodarji svojim delavcem tudi o praznikih dajali ravno tak počitek, kakor ob nedeljah, in da bodo s svojim zgledom vplivali tudi na svoje sovrstnike. Zato se kardinal ne protivi dotični določbi, ampak bode za-njo glasoval. — Današuji listi poročajo, da škofi v svoji konferenci pretresajo tudi posvečevanje nedelj in praznikov in da bodo cesarju o tej zadevi izročili posebno spomenico.

V odsek za duhovensko kongruo je bil včeraj izvoljen kardinal Ganglbauer in pa Fürstenberg.

Po dovršeni včerajšnji seji so vsi škofje obedovali pri cesarju.

Zbornica poslancev

rešila je včeraj vse predmete dnevnega reda, izvzemši peticije, kterih je bila cela rešta in so se zarad tega odložile za eno prihodnjih sej. Pred sklepom seje je poslanec Schönerer zahteval, naj se pristojbinskemu odseku naroči, da naj v 14 dneh izdela borzno postavo, kakor jo je zahteval poslanec Ruf. Ta nasvet je bil nekaka nezaupnica za omenjeni odsek, ki le zarad tega še ni mogel imeti v zadnjem času nobene seje, ker sta načelnik in namestnik njegov bolna. Dasi toraj večina želi borzno postavo, iz omenjenega vzroka vendar ni marala glasovati za Schönererjev predlog, ki je bil toraj zavržen s 131 glasovi proti 61. Na vrsto je prišla tudi še neka interpelacija poslanca Mengerja do g. ministerskega predsednika, misli li kaj storiti v tej zadevi, da diurnisti ne bodo ostali brez pomoči, ako zbolé, ali se jim primeri kaka nesreča?

Ob treh je g. predsednik sklenil sejo in prihodnjo napovedal za jutri.

Razun nekterih manj važnih reči pride jutri na vrsto državni proračun.

Enakopravnost in naše železnice.

S Štajarskega, 26. februvarja.

Minulo je že leto dni, kar je „Süd. Post“ v svoji št. 3. l. 1884 z ozirom na posebni slučaj, ki se je dogodil pri sv. Jurji na južni železnici, mirno pa jasno razložila naše razmere do društva južne železnice, kteri dohajajo skoro vse železniške proge, ki so po slovenski zemlji napeljane, ter je tudi povedala, kaj da imamo Slovenci po pravici od tega društva zahtevati, in kako bi se dala naša zahtevanja doseči.

Ker se vsled omenjenega spisa od nobene strani ni nihče ganil ter je vse ostalo, kakor je bilo prej, in ker so razmere na Kranjskem in Primorskem gledé južne železnice jednake onim na Štajarskem, zato se mi zdi primerno na to reč z nova opozoriti, in sicer v „Slovencu“, ki se čita po vsej slovenski zemlji — morebiti bodo zdaj in na tem mestu te vrstice več vspeha imele, kakor so ga v „Süd. Post“ pred letom dni.

Da so proge Špielfeld-Trst, Maribor-Celovec, Pragarje-Čakovec, Zidanmost-Zagreb, Št. Peter-Reka, Divača-Pulj, Nabrezina-Kormin in Ljubljana-Beljak na slovenskih tleh in da prebivalci ob teh progah v slovenščini občujejo, tega pač nihče ne bo tajil, in vendar se vodstvo južne železnice na to skoro nič ne ozira, ker nastavlja tukaj uradnike, kterih nekteri še slovenščine zmožni niso ter poslujejo tudi tam, kjer ljudje nič nemški ne vejo, izključljivo le v nemščini.

V že omenjenem članku so navedene tudi naše zahteve, kterih vodstvo južne železnice ne bi smelo Slovencem odreči, in so v naslednjih petih točkah:

1. Po Slovenskem morajo vsi železniški uradniki, ki z občinstvom v dotiko pridejo, slovenski znati.
2. Vsi napisi na železniških poslopjih (imena postaj, napisi uradnij itd.) morajo tudi slovenski biti.
3. Vse tiskovine (tudi vožnji listki), ktere občinstvo vrokedobi, morajo imeti tudi slovenski tekst.
4. Pri vlakih za osebe morajo sprevodniki tudi slovenska imena postaj klicati.
5. Oglasi po kolodvorih in oznanila občinstvu namenjena morajo se slovenski razglaševati.

To gotovo niso prenapeta zahtevanja in društvo jih je v stanu takoj izvršiti, ko bi le dobro voljo imelo.

Morebiti bi prosti opomin v tem smislu od naših poslancev pri centralnem vodstvu južne železnice vložen, imel kaj vspeha, če ne, pa bi se morali obrniti do trgovinskega ministerstva, ki ima pravico in oblast, društvu zaukazati, kar se mu zdi za občno korist potrebno.

V pomislek gospodom državnim poslancem in drugim, ki imajo pri tem kaj vpliva ali lahko kakšno veljavno besedo zastavijo — naj to zadostuje. Nam se dozdeva, da je potrebno tudi od te strani za našo narodno enakopravnost se potegovati.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. februvarja.

Notranje dežele.

Trgovinska politika v najnovejših naših pokrajinah v ***Bosni*** in ***Hercegovini*** razvija se od

---

LISTEK.

„Človeka nikar“.

(Dalje.)

Potem, ko je g. M. „predragemu Mirkotu“ naznanil, „da mu je težko, ker se boji nemilo soditi in preveč reči — o tej reči izpregovoriti odločno besedo, ki bi bila tudi za njegovo (Mirkotovo) mnenje o tem pesniku odločilna“, in ko pové, „da mu gre tù za pesni, kakoršne nahaja tiskane v znani knjigi, ne pa za pesnika subjektivno mnenje“: vzame najprej v pretresovanje in razsodbo Gregorčičevo pesen: „Človeka nikar“, v kteri „je vse ali nič“. To pesem pa tudi zato najprvo, ker se dá „iz te pesni precej jasnih besed razlagati še marsikaj druzega, kar bi (mu) bilo sicer nejasno“.

G. M. prilastuje pesniku v ti pesni — bolje: v osmih poslednjih verzih te pesni — „nazore, ki so v nasprotji z verskimi resnicami“, trdeč, da ni v onih verzih, če tudi sam pesnik „jasno“ pravi: „A eno te prositi smem“ izražena prošnja pesnikova do Stvarnika, ampak „svèt ali nauk“, ali „celó postava“, „ki jo pesnik Bogu Stvarniku daje“. — Glavni punctum saliens dokazila za svojo trditev stavi g. M. v „velevnikovo obliko“, v „kteri so ti stavki (tù jih ponapiše) pisani“, kakor pravi sam: „Tù je vse ali nič“. Iz te „oblike“ izvaja in izvija vse one „zoperverske“ spake, ktere smo gori omenili.

„Iz praha vzgôji ti cvetico,
Podári logu pévko-ptíco,
Katérokoli vstvari stvar“.

„Ti stavki — pravi gosp. M. — v velevnikovi obliki, imajo dovolitven ali dopusten pomen, kakor bi rekel: moreš (ali prav za prav: smeš, ker itd.), toraj ali moreš ali smeš iz mojega prahu vzgojiti cvetico.“

Po tem takem je tedaj: „eno te prositi smem: vzgôji ti cvetico“ = eno in isto): smeš vzgojiti, in to zopet = moraš (= ukazujem ti) vzgojiti cvetico. Kdo pač ne vidi že na prvi pogled bistvene razlike teh stavkov in njih pomena?

Tako razlaga gosp. M. pesnikove „precej jasne besede“ in tolmači pomen „velevnikove oblike“. Poglejmo pa natančneje, kaj je gosp. M. „velevnikova oblika“ in kaj slovenskim slovničarjem. Levstik, opisujoč v svoji slovnici naklone našega jezika in njih pomen, piše med drugim na str. 52 (Die slovenische Sprache, Laibach 1866, VII. Hauptstück) tole: „Weil das Slovenische keine eigene Form für die Wunschart besitzt, so drückt man den Wunsch, je nach Umständen entweder durch die Bedingungsart, oder durch die Zulassungsart, oder durch die zulassende Bedingungsart aus.“ Tako tudi J. Šumanova „Slovenska slovnica“ ne pozná želevnega naklona, s kterim bi mogli izraževati svoje želje in prošnje, ampak služi nam, pravi Š., v to svrho „Velevnik“, kterega pomen opisuje na str. 194, § 276. (Glej J. Š. „Slov. slovnica“, V Celovci 1884.) A. Janežič ima sicer ta naklon, kot zasebno obliko slovenščine, kteremu pripisuje v prvi vrsti a) pomen „napovedi kake želje ali vošila“, a daje mu potem b) tudi pomen velevnika, v kterem se povelje v „manj osorni obliki izrazuje“, d) za zaznamnenje dopuščenja; Nemec rabi v tem primeru po navadi „mögen“ — kar je vse kaj druzega nego g. M. velevne oblike pomen. Besede pod b) ponavlja v § 397, razpravljajoč pomen velevnega naklona (lit. a) za tretjo osebo, ter piše: „Velevni naklon

leta do leta bolj veselo! Od kar je vreme lepše postalo, prijeli so na progi Mostar-Metkovič zopet za lopato in rovnico. Sto in sto rok se giblje in dela na izvršitev za one kraje tolikanj potrebne železnice iz Mostara k adrijanskemu morju v Dalmacijo, ter se je nadjati, da jo bodo še letos dodelali. Delavci s Primorja dohajajo kar tolpoma tja doli dela iskat, ki ga navadno tudi dobé. Vrh tega je pa tudi mnogo Bošnjakov prijelo za samokolnico in se dela vdeležujejo. Stala bode ta železnica nekaj čez 2 milijona goldinarjev in je že sedaj svojega denarja vredna, kajti prav pred čelom odprli so premogovo žilo, kjer kopljejo posebno izvrsten premog. Pravijo, da ga je že toliko, da ga bode zadosti ne le za domače potrebe, temveč tudi za prodaj. In res so v najnovejšem času iz iztočne Italije že došla naročila na hercegovaški premog, ki je menda tako izvrsten, da bi kmalo angleškega dosegal. Po Dalmaciji ga že celo leto rabijo in so posebno zadovoljni z njim. Vsled te premogove žile, ki je prav pri Mostaru, se je nadjati, da se bo železnica podaljšala do Serajeva. Res je, da imajo ondi pri Zenici svoje premogove rudokope, toda bolje je le bolje. Premog je za železnični promet kakor tudi za njeno upravo to, kar je olje za luč.

Lansko leto bavili smo se ob svojem času z *avstro-ogerskimi konzuli po Balkanu,* ter smo pri tisti priložnosti omenjali, da imajo ondi konzuli tudi pravosodno pravico čez avstro-ogerske podanike ondi živeče, ktera se pa le na prestopke razteza, kterih so se imenovani podaniki po onih krajih vdeležili. Kjer bi se pa avstrijski podložen na tuji zemlji pregreška ali celó hudodelstva vdeležil, ondi ima konzul le prediskavo dovršiti in s tisto vred zatoženca dotičnemu avstrijskemu ali ogerskemu sodišču izročiti, kjer je on doma. Tako se je že večkrat primerilo, da se je pri tem na hudodelstvo dvojna postava obračala. Pri preiskavi namreč avstrijska in pri konečni obravnavi, ako je bil dotični hudodelec ogerski podanik, pa ogerska. Pravosodna ministra sta se vsled teh nedoslednost gledé tega tako dogovorila, da se bo pri ogerskih podanikih, ako niso ti iz hrvaško-slavonske pokrajine, preiskava vršila na podlagi ogerskih postav od leta 1878, da bode v soglasji s postavami, po kterih se bode konečna obravnava sklenila. Pri avstrijskih podložnih po Balkanu živečih se bo pa še nadalje avstrijska kazenska postava rabila.

Vnanje države.

Laška je moško naredila. Najprvo se v Rudečem morji naseli in tako na lep način egiptovske posadke iz vseh luk prežene, kjer so taiste že od nedkaj pohajkovale in ko je ondi že do dobrega vtrjena v Beilulu, v Suakimu, v Masani in morda še kje drugje, napravi se čisto nedolžno in piše v Carigrad za dovoljenje, da bi se smela po onih mestih naseliti ob Rudečem morji, ktere so Egipčani prostovoljno popustili. Da bo pa stvar bolj postaven obraz dobila, pravi Italija, naj bo turška vlada tako prijazna ter naj ji izroči pisan mandat za to zasedanje. Pač ne vemo, koga bi tukaj bolj občudovali ali laško prekanjenost ali pa turško slabost; menda se bota ena z drugo vjemale in na to se Laška tudi zanaša, kajti, kakor se iz gotovega vira vé, v Napolji menda že četrto ekspedicijo v Rudeče morje pripravljajo, ktera pojde v Asab, kamor je bila iz začetka prva namenjena. Asab je na zapadnem obrežji Rudečega morja. Iz ozira na javno varnost kakor tudi na varstvo trgovine je prav, da so se Lahi v Rudečem morji naselili, kajti javna varnost je bila ondi, dokler so ondi egiptovski vojski na straži stali, popolno nezanesljiva, skoraj ničevna.

Francoske kamore *zvišale so carino* na vpeljavo žita z 316 proti 175 glasovi, ter znaša skupna carina na žito iz Evrope vpeljano 3 franke, na ono iz Amerike vpeljano pa 6 frankov in 60 centimov, ter se pri tem ne gleda na to, ali je žito naravnost iz Amerike tjekaj došlo, ali pa se je že iz kakega evropejskega skladišča tjekaj vpeljalo; zadostuje, da je žito iz amerikanskih tal.

Na *Angleškem* se polagoma pripravljajo na spremen kabineta ali vlade. Poročali smo že, da je Salisbury za včeraj napovedal grajalno oceno vladi zarad piškave njene politike v Egiptu. Vsled tega se konservativci nadjajo, da se bode liberalcem že vendar zadosti zdelo kozolcev, kakor jih je dosedaj Gladstone po Afriki preobračal, ter se bodo vladi odpovedali. Konservativci so za ta slučaj že pripravljeni, da bi vzeli državne vajeti v roke, če tudi so si v svesti, da jih čaka silno dela, požrtovalnosti in vstrajnosti, preden bodo zopet v pravi tir spravili, kar je Gladstone zavozil. Kakošna je bila še pod Disraelijem angleška slava po morji, kakor po suhem in kakošna je dandanes! Današnji Angleži še senca niso od onih pod Disraelijem in vendar med obojimi še ni deset let preteklo. Celemu svetu so v posmeh postali. In kaj je bilo vsega tega potreba, kaj je bilo treba barbarije pri razsipanji Aleksandrije in zasedanji Egipta. Sedaj v Sudanu se kaže, koliko da so vredni! Toda tudi tukaj ne zadeva vojakov in zapovednikov tolikanj odgovornosti, kakor pa ministra zunanjih zadev Gladstona, ki je po svojem odlašanji mogočno državo tako daleč pripravil, da je sedaj v zasmeh ne le Evropi, ampak tudi divjakom po Sudanu. Cel svet se je nadjal lansko jesen, da bo po Gordona vsaj toliko mož tjekaj poslal, da ga bodo rešiti zamogli, Mahdija pa strli, toda ne, ravno nasprotno je delal stari svojeglavec. Gordona je njegovo cincanje umorilo, vojakom se bo pa tudi hudo godilo, ako se bo kraljica še dalje po nasvetih Gladstona ravnala. Kakor se čuje, ga je menda vladarica že tudi do grla sita in je iz lastne volje naročila, da se letošnji odpustniki ne prestavijo še v reservo, temveč ostanejo v dejanski službi. Tudi milico je ukazala sklicati pod orožje. Skrajni čas bi bil, da se liberalcem vzame vlada iz rok, kajti zadosti jasno pokazali so svojo nezmožnost za tisto.

Kongiškemu društvu priznale so skoraj da že vse države posestno pravico v osrednji Afriki, ktere so bile na Kongiški konferenci v Berolinu zbrane. Največ navdušenja med pooblastenci pa je napravila opazka zastopnika nemškega kanclerja, državnega podtajnika Buscha, da je med suvereni belgiški kralj Leopold na prvem mestu, kar se tiče zdatne podpore in neovrgljivih zaslug za preiskavanje Afrike. Zastopniki vseh držav izrazili so mu v imenu svojih suverenov neomejeno občudovanje in priznanje, kar se je v dotične protokole zapisalo.

Pisali smo že, da je O' Donovan Rossa v Novem Jorku v svojem listu prinesel telegram, da so se irski fenirji zakleli na življenje *Valeškega princa* (angleškega prestolonaslednika) ter so tistemu obljubili silno veliko nagrado, kdor bi ga jim živega ali mrtvega v roke pripravil. Princ Valeški se pa za vse to nič ne zmeni, temveč tudi še po tej zaroti mirno po svetu potuje, kakor je popotoval pred njo. Pri tej brezbrižni hladnokrvnosti bi jo bil pa nedavno v Nizzi na Francoskem kmalo skupil za celo življenje, kajti fenirji so skušali svoje žuganje vresničiti. Po prav posebni previdnosti božji ušel je tedaj princ svojemu morilcu. Da bi pa Francozom dokazal, da njihovi vladi popolnoma zaupa, izrazil je željo, da naj se fenirski napad nanj nikjer ne objavi. Francoska vlada mu je v tem oziru le deloma vstreči zamogla, kajti kar se ne stori, se ne zvé. Posebno ojstro oko so pa obrnili od tistega časa na fenirje, ki v Parizu živé, ter se je pri tej pazljivosti tudi nekdanji fenirski načelnik James Stephens tolikanj prizadetega čutil, da je šel na policijo in je rekel, da on nima z dinamitovci nikake zveze več. Kljubu temu pa Valeški princ še vedno prav pridno popotuje in pojde letošnjo spomlad s svojo družino celó na Irsko, toraj tako rekoč v levov brlog. Je že res, da bo pred njim in za njim, ob desni in levi polno stražnikov in tajnih redarjev; kdo pa bo porok, da ga bodo na vsak način obvarovali pred dinamitom, kterega so mu fenirji namenili. Kako je bil obvarovan svoje dni ruski car in vendar so ga nihilisti ubili.

Sedaj, ko *Gordona* ni več med živimi; ko je padel v žrtvo angleški malomarnosti in politični nebrižnosti Gladstona, pridejo na dan še le njegova pisma o položaji Chartuma. Kar so Angleži kvasili o izvrstnem stanji glavnega mesta vročega Sudana, da se bo vsled Gordonovega izjavljenja še cele 4 leta lahko branil, je vse gola laž. Gordon v teh pismih, iz kterih vsaka beseda po resnici diši, z živimi barvami slika nevarnost v kteri se nahaja in kazni vredno brezbrižnost angleško, ktero je tudi „Slovenec“ že tolikrat bičal. Gordon piše: V Chartumu imamo denarja in živeža za štiri mesece. Ko nas je bil Mahdi oblegel, poslali smo Stewarta s francoskim in angleškim konzulom v Dongolo s poročilom, kako je v Sudanu. Koliko pisem sem med tem že odposlal, kolikrat sem vas že prosil za pomoč ter vašo pozornost skušal na Sudan obračati — toda zastonj sem čakal na odgovor, ki bi mi bil prinesel kako in kaj ste sklenili. To vaše cincanje vpliva na moje vojake jako bojazljivo. Med tem, ko vi pijete, jeste in se zabavate, ter v mehkih posteljah počivate, moram jaz in vsi, ki so z menoj noč in dan čuti ter na oblegajočega nas sovražnika paziti. Razumem, da vam ni čisto nič na tem ležeče ali naj se upor zatare ali ne in prve posledice te brezbrižnosti zadele vas bodo v sramotni zgubi zmage! Vaša brezbrižnost in lenoba ne more nikdar dobrega sadu roditi. Zakaj ste ves čas molčali, zakaj se živ krst ne briga za nas, ne da bi vsaj količkaj storil, kar bi nam koristiti vtegnilo. Upor bi bil v tistem trenutku zatrt, kakor hitro bi naši vojaki te kraje zasedli, zamorci bi se pa zopet svojega dela poprijeli. Pričakujem, da bodete, kolikor se da pazljivo poslušali na vse, kar vam bodo Stewart in konzuli povedali. Pazite na njihove besede in zapomnite si jih dobro! Pošljite nam vojakov, ne da bi še dalje cincali! Tako je pisal Gordon 18. sept. Tri mesece pozneje, na 14. decembra pa pravi: „Chartum je v silnej potrebi, ker ga od treh strani oblegajo. Bijemo se noč in dan! Primanjkuje nam živeža in ničesar bolj goreče ne želimo, kakor vaše pomoči, da nam hitro pridete na pomoč preko Metameha ali Berberja.“ 14. decembra pisal je Gordon tudi svojemu prijatelju v Kahiru, kamor je pismo še le sedaj došlo. Gordon pravi: „Vsega je konec! V desetih dneh pričakujem katastrofe; nikdar bi tako ne bilo, če bi me bili moji rojaki bolje podučili, kaj da mislijo. Moj pozdrav vsem! Gordon.“ Sedaj naj si pa naši čitatelji sodbo o Angležih sami napravijo in prepričani smo, da bo vsakdo rekel: „Prav se jim godi; le dobro naj jim Mahdi suknje pretepe!“

Izvirni dopisi.

Iz Polja, 25. febr. (*O umetnem ribarstvu.*) V 7. štev. dne 9. januvarja 1884 sem omenil v „Slovencu“, da ima „kranjsko ribarsko društvo“ svojo napravo na deželnem posestvu na Studencu pod Ljubljano, kjer stoji blaznica za Kranjsko; omenil sem bil v onem spisu o velikem in krasnem otoku, ki ga obliva lep studenčni potok, kteri dobiva svojo hrano iz ondotnih, ako se ne motim, 21 večih ali manjših studencev.

---

naznanja kako povelje, kako željo“. Iz tega se vidi, da Janežič razločuje želevni naklon od velevnega le po besedi a ne po pomenu, ker poslednji obsega in nadomestuje vse pomene prvega.

Enako pišejo in učé tudi drugi učitelji našega jezika, obče trdéč, da nima slovenščina zasebnega želevnega naklona, kot takega, t. j. naklona (ali oblike), s kterim bi mogli izražati svoje želje in prošnje; učé, da izrazujemo te navadno v velevnikovi obliki, ki pa ni v teh slučajih „velevnik“, ampak stoji na mestu grškega optativa, ki se v našem jeziku izraža tudi z dodano besedico „naj“, toraj mesto: „Bog naj podari“ se glasi pravilnejši: „Bog podári“ (Bog pomagaj, mesto: Bog naj pomaga). Iz tega sledi, da je v navedenih slučajih (ko prósimo česa, ali želimo česa) pomen naklona, ki je po svojem zunanjem lici velevni, popolnoma drugačen od tega, ki ga ta (vel. naklon) po svoji etimologiji znači, toraj ne velevni ali imperativni, ampak optativni (ali želevni).

Kedaj je pomen nekterih verzov kake pesni ali stavkov kakega odstavka optativen, razvidi se iz duha ali vsebine cele pesni ali odstavka in drugih mnogih okoliščin, od kterih je upogojen različen pomen enih in istih besed.

(Dalje prih.)

Kaj človek skusi, ako peš na Dunaj gre.

(Dalje.)

Dvajseti dan.

Ako se kje po hišnih stenah vidijo pajčevine, je to vsekako grdó, ako se pa pajčevine napravljajo po želodčevih stenah, je pa to hudó, — nikakor pa ravno grdó, ako si človek ni sam takih želodčevih pajčevin kriv. Ravno tako je svoje dni na Dolenjskem v veseli družbi modroval nek vojak, ki je trdil: „Ohne Geld zu sein, ist keine Schande, aber verfl . . . . uncommod!“

In tako nekako se je meni in tovarišema godilo dvajseti dan našega potovanja. Jaz sam o sebi dobro vem, da so se meni ta dan po želodcu prepregale take pajčevine, — kterih pa jaz sam nisem bil kriv, kajti „Janez je stal do tje in tudi do Ljubljane — še trdno na svojih denarnih nogah!“

Lačen sem pa le bil; kajti moj zapisnik o tem dnevu pravi: „Jedel nič!“

In zakaj ne? Gotovo zavoljo tega ne, ker nismo nič dobili. Da nismo vselej dobili primerne jedi, kedar bi je bili potrebovali in smo po njej popraševali, se nam je pač mnogokrat pripetilo. Toda, če je nismo dobili v eni krčmi, poprašali smo v drugi hiši. In vkljub taki skrbi sem mnogokrat, kakor o svojem času v Ljubljanici ali Gradašici — zastonj posegel v luknjo po raku, po jedi. Pač je v tem oziru potniku na Kranjskem bolje, kajti krčmarjeva „mati“ imajo vsaj kako „suho“ klobaso v kakšnem predalu, ki jo z veseljem lačnemu potniku podajo — kakoršne si že ta želi, surove ali kuhane; na tujem pa nimajo „kranjskih klobas“.

In kaj lahko dokažem, da sem jaz tisti dan „zeló“ lačen bil; moj dnevnik mi je zanesljiva priča, brez skrbi bi naj prisegel, da sem vsako stvar zanesljivo resnično zapisal. Danes sem to tudi zamogel storiti, ker sem svojega „pisarja“ vnovič „udinal“; s tovariševo „britvico“ (kakor pravijo pipcu ali kakemu drugačnemu majhnemu nožku v ribniški dolini na Kranjskem, — vsaj na meji proti Kočevskem) sem namreč „pošipal“ mu njegove uporne „roge“, „ošpičil“ sem ga bil, to se pravi, jaz sem ga s tovariševo britvico prisilil, da je ta neubogljivec iz svoje lesene „bajte“ pokazal svoje črne, za pisanje pripravne rogé; ravno tako nekako sem delal ž njim, kakor sem delal v svojih otročjih letih z polžem, klicaje: „Polž! polž! — pokaži roge!“

In zdaj dokažem prav lahko, — in bodem s pomočjo „mojega polža rogov“ tudi dokazal, da sem bil zeló lačen.

Letos zamorem pa „Slovenčevim“ častilcem in vsim za žlahtno riborejo vnetim p. n. gospodom kaj bolj nadrobnega o tej koristni napravi in delovanji slavnega „ribarskega društva v Ljubljani“ poročati.

Hišica, v kteri se valí zalega, ima ta čas 21 posod; narejene so iz cinka in sicer po kalifornijškem činu; v te posode priteka voda od zgoraj in pada v majhen predalček na drobno sito iz medenine, iz tega predalčeka se razliva po celi posodi, toda tako, da voda prihaja od spodaj gori in napolnuje vso posodo, ki ima bolj proti dnú čez in čez zopet tanko sito, na kterem leží in se izvaljuje zalega, na drugem koncu se voda odteka.

Letos si to blago in slavno društvo ni zamoglo še v svojih prostorih prirediti potrebne zalege, toraj je bilo treba zalege kupiti. O tem času je število zalege, ki je deloma že izvaljena, deloma se še valí, prirastlo do 70.000 komadov. Vsekako lepo število! Je pa tudi jako prijetno in vabljivo gledati te male, bistre, čile živalice v različni njihovi starosti, vse so postrvi, in sicer 58.000 je kamnišic (Bachforellen), 10.000 je rudečih postrvi (Lachsforellen, Salmo trutta) in 2000 klinekov (Salmlinge Salmo saloclinus).

To lepo število pa dela tudi čast oskrbništvu. Gospod, ki to stvar tukaj oskrbljuje in vreduje, pravi, da silno redko se kak komad spridi, število spridenih ni imenovanja vredno pri tolikem številu, tako do sedaj.

Te zdaj nove ribice se urno spopolnujejo in rastejo kaj krepko, prve bodo že kmalu pripravne za tekočo vodo, in druge pojdejo pozneje za njimi.

Zanesljivo smem poročati, da bi slavno društvo tudi oddalo kaj komadov teh ribic, ako bi jih kdo želel, cena, po kteri se bodo ribice prodajale, meni sicer ni znana, pa jo slehern lahko izvé, kdor bi hotel kupovati, nekaj komadov bode pa sl. društvo prostovoljno podelilo pripravnim vodam.

Ako pomislimo, da ima to ribarsko društvo preblag namen pri svojem velikem žrtvovanji gledé časa, truda in gledé stroškov, — ako pomislimo, da se tukaj pripravljajo najbolje plemena potočnih rib, — ako pomislimo, da so marsikteri potoki že zeló opešali s svojo ribjo bogatijo, — in ako pomislimo, kako „prijazna“ je lepa postrv na mizi, si pač upam reči, da naj bi prijatelji riboreje blagovoljno podpirali z naročili koristno društvo, da bo ono potem toliko veče veselje imelo za daljno poslovanje. Gg. župniki in župani z drugimi prijatelji riboreje bi gotovo najlaglje v malo času znatno napolnili z dobrim blagom „spraznjene potoke“.

Vrh tega pa ne smemo pozabiti, da se po umnem ribarstvu izvaljene ribice kaj urno in zeló rade poprimejo nove vode in po sporočilih, ki se beró v knjigah, tudi tam prav dobro napredujejo v svoji rasti.

Naj memogredé še opišem ribice „spake“, ktere sem videl, ena teh je ribica, ki ima primeroma prav veliko glavo s tremi očesi, eno oko jej čepi na sredi glave, spredaj, ko onemu enookemu ciklopu Polifemu sredi čela, druge dve očesi pa ste na bolj zadnjem delu glave, in vsi trije očesi napravljajo med seboj prav pravilen trikot.

Potem sem videl tri komade v dvojčkih, a vsake dve drugače zaraščene, eni dvojčki so skupaj zraščeni pri repu in glavi ste daleč narazen ena od druge, drugi zopet so skupaj zraščeni nekako v sredi života, a vselej je ena ribica veča od druge. Gotovo čudovita prikazen!

Z Dolenjskega, 21. februvarja. Gorki jug je neprijaznemu zimskemu gostu že pokazal, kar mu gré, ko se bliža vesela vigred. Tudi naš velikan — Gorjanec začel je kazati svoja rujava rebra izpod bele odeje. Kake tri dni sèm je bilo prav toplo, in človeka je mikalo — kar vleklo — na prosto. Ko pišem te vrstice, kaže toplomer v senci 14°. — Ni čuda, da je toraj snežena obleka po nižava zginila na jedenkrat. Ali naš pregovor pravi: „Sv. Matija led razbija, če ga ni, ga pa naredi“. Ta pregovor se je obistinil tudi letos. Na večer je po toplem dnevu nastal hkrati hud vihar. Živo srebro v vremeniku je poskočilo, da je veselje, v toplomeru pa padlo skoraj na 0. — Če tudi ne ravnine, vendar pa Gorjanci so dobili novo belo obleko na staro, že nekoliko raztrgano.

Tudi po Dolenjskem, če tudi so ljudje bolj mirnega in krotkega značaja, jel se je kazati sad liberalizma, brezverstva in surovosti. Zabiležiti sta mi dva slučaja v svarilen izgled. — Neka vlačuga, še ne 20 let stara, iz Jerčje vasi v Šmihelski župniji, se je naveličela skrbeti za sad svoje razuzdanosti. Zategadel prinese še ne leto staro dete pred županovo hišo v Kandiji, ter ga pusti ondi. Vlačuga pa je pobegnila, Bog zná kam. Kaj druzega je hotel župan, nego dati dete neusmiljene matere v vzgojo na občinske stroške. Glejte, kaj se vse lahko pripeti g. županu!

Če je vlačuga prejela zasluženo kazen, ni mi znano, pač pa je nejevolja druzih sosesk velika, ki so združene s to občino, ker morajo za take in jednake slučaje plačevati. Ni toraj čuda, da si prizadevajo na vse kriplje, ločiti se v svoje občine po farah.

Drugi žalostni slučaj surovosti pa poročajo „Dolenjske Novice“ tako-le: Na Luži onstran Gorjancev, se ob sejmih vstavi vedno veliko ljudi z živino, da si odpočijejo in živino napojé — (in pa tudi samega sebe). Tako je tudi o pretečenem Metliškem sejmu pošten in jako čislan mož, posestnik Mišjak iz Rajnuš, Šmihelske fare, postavil iz sejma gredé svojo kravico v hlev. Ko pridejo drugi z živino tja, odganja ga hlapec, rekši, naj naredi drugim prostor. Mišjak brani kravo iz hleva dejati, trdeč, da ima oni prednost, ki pride preje. Hlapec v jezi zgrabi vago od voza in vdari moža po glavi, da se kar omamljen zgrudi na tla. Ko pride zopet k zavesti, šel je še dobro uro hodá s svojo ženo, ki je peljala kravo, potem pa obnemore, in že na potu revež zdihne svojo dušo.

Kako žalostno za vdovo in za rodovino! Mar li ni tak razbrzdan togotnež hujši kakor zver? Starši, pazite, kakšen je vaš izgled in vaša izreja otrok! —f—.

Iz Celovca, 25. febr. (*Metodova slavnost. — Coroninijev predlog.*) Morda ste se že čudili, ker Vam toliko časa nisem pisal. Vzrok so bile slabe politične razmere. Kaj pomaga pisati, sem si mislil, če pa na Dunaji vendar le storijo, kar se jim zdi. Res, da se na Dunaji ne morejo ozirati na vsaki list in listič, a na občne potrebe in zahteve bi se morali pa vendar malo ozirati. Zdaj se pa sliši, da bo vlada vendar nekaj odjenjala gledé slovenskih terjatev, in to me navdaja z novim upom.

Naprej sem hotel slovensko občinstvo opozoriti na to, da je „N. fr. Presse“ začela rovati proti Metodovi slavnosti v Velehradu. Ta reč ji je zeló neprilična, in ker je drugače zabraniti ne more, kliče — Rusijo na pomoč! Obrača stvar tako, kakor bi bila cela slavnost obrnjena proti Rusiji, in upa, da se bo slavnost prepovedala po diplomatičnem potu, po intervenciji Rusije! Zviti so ti židovi, to se jim mora pripoznati. Žalostno je, da se je na te limanice vsedla tudi hrvaška „Sloboda“, organ Starčevičijancev. Tudi ta list piše, da je slavnost demonštracija proti Rusiji.

Vprašam pa, komu iz nas je kaj tacega še na misel prišlo? Pisava „Slobode“, kakor se čita po nemških citatih, je čisto abotna. Kaj ima sv. Metod opraviti s proti-rusko politiko? Mi na politiko niti ne mislimo, kedar mislimo na Metodovo slavnost. Sv. Ciril in Metod sta aposteljna vseh Slovanov, vsem sta prinesla pismenke. Ako bi porenski Nemci slavili sv. Bonifacija, ali bi bila to demonstracija proti Avstriji? Ko so luteranci praznovali Lutra, ali je takrat „N. fr. Pr.“ kaj pisala, da je to demonstracija proti Avstriji? Naj tedaj „Sloboda“ ali „N. fr. Presse“ ali drugi listi pišejo, kar hočejo, nam ne more nikdo ubraniti, da ne bi slavili spomin sv. Metoda s hvaležnim srcem, in ako bi tega javno ne smeli, bomo to storili na tihem doma in skrivej v svojem srcu.

Čudil sem se, da odobrava „Slov. Narod“ predlog grofa Coroninija, naj bi se volitve potrjevale po posebnem sodišči. On tedaj želí, naj bi se ustavno življenje postavilo pod birokratično nadzorstvo?! Ali mar nepristranosti nemških birokratov več zaupa, kakor poslaniški zbornici? Večina v zbornici se menja, avstrijska birokracija pa ostane zmirom nemška in centralistična! Protest proti kaki volitvi je kmalo skovan; in kako bi naše volitve razsojevali Schmerlingi, Ungarji, Stremayri? Če želí „Narod“ take gospode postaviti za varuhe naših pravic, potem ne rečem nič več! Pa brez zamere! Le to omenim, da so nemškoliberalni listi ta predlog z veseljem pozdravili.

Domače novice.

(*Dve sto goldinarjev*) daroval je presvitli cesar „katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov“ v Št. Vidu nad Ljubljano za napravo lastnega društvenega poslopja.

(*Porotne obravnave*), ki se bodo pričele 2. marca, to je prihodnji ponedeljek, imajo sledeči dnevni red: 2. marca Anton Mihelič hudodelstvo poboja; 3.

V prvo, predragi bralec! poglejva v daljavo, po kteri nisem nič jedel.

In moj dnevnik pravi, da „nič jesti“ sem pričel v Judenburgu in sem „nič jedel“ do Neumarkta. Preljubi! Vzemi si zemljevid in — poglej v daljavo, in pritrdil mi boš, da so me že kaj lahko in res verjetno moje čeljusti od tega in tako dolgo trajajočega „nič jesti“ bolele.

Zraven dolgotrajnega „nič jesti“, sem imel pred seboj in za seboj še trdo pot; lakota in pot! Kolika sovražnika med seboj! Kdor ju še ne pozná, naj ju enkrat, — magari „za špas“ poskusi!

Že sem djal, da moram kje dobiti kako omêlo, s kterim bom omedel in pomedel pajčevine iz želodca. Kajti z vodo jih nisem mogel omêsti, ampak le še namočil sem jih in — toliko bolj so se potem raztegovale po svojih prostorih.

Kar se me slednjič usmili Bog in — dobra ženska. In sicer tako-le je bila ta reč:

Tam pred Neumarktom zopet stopim v hišo „za popotne“; urno poprašam hišno mater, bi li ne dobil vsaj nekoliko kruha, ker vina na prazni želodec ne morem piti.

„Kruha nam je pa zmanjkalo!“ — mi odgovori, — „in tudi kaj druzega vam ravno zdaj še ne morem dati, pač imam v pêči kruh, ki mora vsaki čas pečên biti, ali — vročega tako ne bote vzeli!“ mi nadalje govoré mati.

„Tako! je že pečên?“ — pravite, — „pečên kruh v pêči?“ — poprašam in potem nadaljujem: „Ako je le pečên, bi ga jaz z veseljem kupil, ker sem lačen in ne morem nikjer kake jedi dobiti; ako je nekoliko bolj gorek, se bo že med potjo ohladil, to nič ne dé; prosim, le dajte mi ga in — koliko veljá?“

Žena, spoznavši, da se ne šalim, ampak v resnici želim si kruha iz pêči, se me poslednjič usmili; nekoliko se namuzne, ko sože v peč po hleb, in muza se še dalje, ko meni hlebec v roko podaja; dal sem jej za-nj deset soldov; in — ta žena skoraj gotovo še ni nikdar do tje iz pêči prodala vročega hlebca.

In jaz — imam zdaj hlebec. Toda vroč, zeló vroč je. In kako naj ga ustrahujem in storim pokornega njegovemu poslovanju?

Častiti bralec! Ali si že kedaj videl in gledal veverico, ki oreh suče in suče, okoli in okoli, tako dolgo in dolgo, da se „spravi“ slednjič nanj, ga prevrta in — povžije? Ravno tako nekako sem tudi jaz, po cesti dalje stopaje sukal in sukal oni hlebec tako dolgo, da ga je — slednjič zmanjkalo. In ta — je bil dobro omêlo, ki mi je za zdaj omedel želodec in ga zadovoljil! — Da! Da! Hlebec, on je dober dimnikar!

In potem je šlo zopet bolje in bolje; tudi še kaj boljega smo potem v Neumarktu dobili, s čemur smo se zopet „podstavili“ toliko, da smo v vasi „Dürnstein“, na meji med Štajarskem in Koroškem, zopet zmožni bili, s svojimi nogami na dveh kronovinah naše Avstrije stati. Danes! — pa nisem nič več tič! tak junak!

Na večer smo se vtaborili v Brežah na Koroškem; tukaj smo zopet dobili dobro večerjo in dobro posteljo. In zapisnik mi pravi, da smo tukaj večerjali „silo veliko svinjsko pečenko“.

Čast. bralec je že zapazil, da le v mrzlih in goratih krajih govorim o velikih kosih, ki smo jih v mesu dobivali. Mora že ojstri mrzli gôrski zrak mêsne jedi želodcu bolj privabljive storiti, ki jih dobro in lahko prebavlja in tečno moč životu deli! In tudi nas je ona pečenka dobro vtrdila; ona me je podperala, da nisem „iz postelje padel“; mogoče, da bi se mi bilo kaj enakega pripetilo, ko bi se bil kakor zjutraj, v pajčevino povit, vlegel k počitku; pa tudi za drugi dan nam je ona pripravila v družbi s posteljo dobrih moči, s kterimi smo veselo in lahko ter urno stopali po Koroškem proti Kranjski, — proti domu.

(Dalje prih.)

marca Matevž Škerbec zarad posiljstva; 4. marca Miha Bokalič in Martin Jelovčan zarad uboja; 5. marca Anton Hribar in Janez Zaletel zarad posiljstva; 6. marca Janez Kokelj zarad ponarejanja denarja; 7. marca Alojzij Majar zarad umora; 9. marca Janez Kavčič zarad požiganja in France Volčič zarad uboja; 10. marca Janez Peternel zarad ropa in tatvine.

(*Predavanje o živinoreji in mlekarstvu*) imel bode tajnik kmetijske družbe, gosp. Gustav Pirc, v nedeljo 1. marca ob $^1/_2$4. uri popoludne v Postojni v šolskem poslopji.

(*Pod vodó*) je cela Račenska dolina na Dolenjskem poleg Šmarije. Kolikor daleč oči sežejo, nič kot voda; cela dolina ima podobo mirnega jezera, po kterem se prebivalci v čolnih vozijo. Gospod deželni predsednik peljal se je včeraj tjekaj, da se o tej gospodarski nezgodi osobno prepriča. Častita duhovščina in drugi prebivalci so ga povsod z velikim spoštovanjem sprejemali. Prebivalcem tistih od vode tolikanj nadleganih krajev obljubil je baron Winkler zdatno pomoč, da se bo v bodočnosti poplavljenje kolikor bo le mogoče zabranilo. Pri tej priložnosti obiskal je g. baron tudi šoli v Račni in v Šmariji.

(*10.000 goldinarjev*) izročila je vdova baroninja Rittmayer v Trstu ondašnjemu magistratu za dobrodelne namene.

(*Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.*) Čast. gosp. Mat. Novak, župnik v Posredi je umrl 57 let star. Prestavljeni so čast. gospodje kaplani: Jos. Kranjc v Pišece, Gregor Hrastl v Reichenburg, Jakob Hribernik v Brašlovce, Lovro Kramberger v Trbovlje.

(*Trbovljski premog*) žgal se bode od slej nadalje na c. kr. vojnih parnikih, kjer so do sedaj z angleškim kurili. Prav je tako, bo zopet lepo število denarja v deželi ostalo.

(*Ptujski advokat*) dr. Strafela je izbrisan iz zapisnika advokatov, kakor „Slov. Gosp.“ poroča. Ni še dolgo, ko se mu je za nekaj časa vstavila praksa.

(*Grajščino Ebensfeld*) na Štajarskem kupila je prva avstrijska hranilnica za 128.205 gld. 14 kr.

(*Kazen zmanjšala*) se je po cesarski milosti 13 obsojencem Brežiškega okraja zarad izgredov proti komisiji, ki je preteklem času prišla tjekaj trtne uši iskat.

(*Za gospodinje*), ktere imajo kokoši, je velike vrednosti taka perutina, ki tudi po zimi jajca nese. Da se to doseže, naj se kokošem na vsaki tretji dan v zobanje nekoliko paprikine štupe primeša. Se vé, da je ne sme preveč biti, ker je taka štupa huda. Tisti, ki so to skusili, pravijo, da je paprika res dober pripomoček, da kokoši tudi po zimi jajca nesó.

(*Iz Trsta v Carigrad*) popelje se sedaj Lloydov parnik vsako drugo sredo zvečer ob 6. uri. Obiskoval bode luke Korfú, Pirej in Solun, pa se bo tudi drugod oglašal, če bi se mu ravno zadosti blaga nabralo.

Razpis volitve

za trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani.

Podpisana volilna komisija daje volilcem trgovinske in obrtne zbornice v Ljubljani na znanje, da se bode pred volilno komisijo vršila volitev ali z ustnim glasovanjem ali z osebnim oddajanjem napisanih glasovnic **16. dan marca 1885** od devetih dopoludne do petih popoludne v magistratni dvorani v Ljubljani. Ob 5. uri popoludne se bode to glasovanje tudi končalo.

Ako se volitev vrši z dopošiljanjem od volilcev podpisanih glasovnic, morajo napisane in podpisane glasovnice z izkaznicami dospeti k obrtnemu oblastvu prve stopinje (na deželi k c. kr. okr. glavarstvu, v glavnem mestu Ljubljani pa k mestnemu magistratu) **tistega kraja, kjer je podjetje**, zadnji čas **do 12. marca 1885**.

Volilna komisija opozoruje, da se od volilcev naravnost volilni komisiji poslane glasovnice ne bodo sprejemale.

Glasoštetje bode volilna komisija 16. dan marca 1885 začela. Na glasovnice med glasoštetjem dospele se ozira samo tedaj, ako so bile pravočasno oddane pri obrtnem oblastvu.

Volitev se vrši javno. Volilcu se daje, kakor je že zgoraj omenjeno, na izvoljo, da voli ali

a) ustno, ali

b) da svoje može na glasovnici napisane sam podá volilni komisiji, ali

c) da s svojim imenom podpisano glasovnico, priloživši jej izkaznico, oddá obrtnemu oblastvu I. stopinje, ktero obé pošlje volilni komisiji.

Glasovnice se smejo odprte ali zaprte oddajati ali dopošiljati. Na zaprtih glasovnicah mora biti zunaj zapisano ime volilčevo.

Tisti volilci, kteri volijo tako, da dopošiljajo napisane ali podpisane glasovnice, morajo svoje glasovnice z izkaznicami vred v določenem času oddati ali doposlati obrtnemu oblastvu I. stopinje tistega kraja, kjer je podjetje. Take glasovnice z izkaznicami vred se smejo dopošiljati po c. kr. pošti, po c. kr. davčnih uradih, ali po občinskih uradih, ali po posebnih poslih.

Po preteku določenega časa obrtnemu oblastvu dospele glasovnice se ne smejo nič več vzprejemati.

Zgoraj navedene tiskovine (izkaznice, glasovnice, razpis volitve), kakor tudi vse vloge volilcev pošiljajo se volilni komisiji po pošti poštarine proste, ako imajo na adresi pristavek: „V volitvenih zadevah trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani“.

Volilci trgovinskega odseka in sicer: volilci I. in II. volilnega razreda dobé **rudeče** glasovnice in volijo 6 članov.

Volilci III. razreda trgovinskega odseka dobé **višnjeve** glasovnice in volijo 4 člane.

Volilci I. razreda obrtnega odseka dobé **zelene** glasovnice in volijo 2 člana.

Volilci II. razreda obrtnega odseka dobé **bele** glasovnice in volijo 10 članov.

Volilci III. razreda obrtnega odseka dobé **rumene** glasovnice in volijo 2 člana.

Vsaka volilna kategorija (volilni razred) voli sama za-sé njej pripadajoče število pravih članov. Opozoruje se pa tù posebno, da morajo volilci vsake kategorije ali vsacega razreda svoje zastopnike le iz enega razreda voliti, v kteri imajo sami pravico voliti.

Daljni poduk je v razpisu volitve, kteri se vsacemu volilcu dostavi.

V Ljubljani, dne 24. januvarja 1885.

C. kr. volilna komisija za trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani.

Chorinsky.

Poziv slovenskim pisateljem!

Odbor „Matice Slovenske“ obrača se do vseh rodoljubnih pisateljev slovenskih z iskreno prošnjo, da bi čim prej, tem bolje tudi letos poslali kaj primernih doneskov za letošnji „Letopis“.

Kakor lani, vsprejemali se bodo tudi letos v „Letopis“ samo izvirni znanstveni in znanstveno-poučni spisi iz raznovrstnih strok človeškega znanja; vendar je želeti, da bi čestiti gospodje pisatelji svojim razpravam izbrali take predmete, ki ugajajo obče znanim književnim potrebam naroda slovenskega ter zaradi svoje splošne zanimljivosti prijajo večini „Matičnih“ družabnikov.

Rokopisi naj se pošiljajo do konca aprila t. l. predsedstvu „Matice Slovenske“ v Ljubljani.

Po pravilih določena nagrada v „Letopis“ vsprejetim spisom se bode izplačevala, kadar bode knjiga dotiskana.

V Ljubljani, 25. februvarja 1885.

Za odbor „Matice Slovenske“:

Prvosednik: **Grasselli.** Odbornik: **Marn.**

Telegrami.

Dunaj, 26. febr. Delavci so sklicali za v nedeljo velik shod delavcev, na kterem so mislili premotravati nektere socijalne zadeve. Vlada je shod prepovedala.

Korfú, 27. febr. Cesarjeviča pripeljala sta se semkaj zjutraj ob $^1/_4$ na 10. Vreme jako lepo. Zvečer odrineta v Beirut.

Amsterdam, 26, febr. Avstrijska cesarica je srečno dospela semkaj, kjer jo je v kraljevem imenu vrhovni dvornik pozdravil.

Berolin, 26. febr. Zbornica poslancev odločila se je z 190 proti 149 glasovi za dovolitev plače za profesorja Schweiningerja.

London, 27. febr. Topničarji so se vežbali v streljanji pri Schöburyness, kjer se je razpočila granata in je na mestu ubila jednega častnika in jednega topničarja. Hudo ranjenih pa je več druzih mestjanov, topničarjev in častnikov, med poslednjimi tudi vodja topniške šole in nek polkovnik.

Tujci.

25. febr.

Pri *Maliči:* Müller in Löwenberg, trgovca, z Dunaja. — Rudolf Hobza, c. k. polkovnik, iz Grana. — Hugon Jeržabek, trg. pot., iz M. Schönberga. — Murko, Nadrah, Sillenberger, enoletni prostovoljci, iz Celovca. — Fuchs, pos. fužine in grajščine, iz Kokre. — L. Schiffermüller, fuž. ravnatelj s soprogo, iz Kokre.

Pri *Slonu:* Viktor Luraschi, trg. pot., iz Milana. — J. Koestel, trgovec, iz Tetschena. — Spitzer, grajščinski oskrbnik, iz Wernberga. — Rudolf Ledinsky, zasebnik, iz Lednic. — Schollmayer, gojzd. tajnik, iz Schneeberga.

Pri *Južnem kolodvoru:* Miroslav Reischel, c. k. sodn. pristav, s soprogo, iz Gorice.

Pri *Avstrijskem caru:* Dr. Henrik Gros, zdravnik, iz Ljubljane.

Umrli so:

23. febr. Lenka Jerančič, postrežnica, 60 let, sv. Florijana ulice št. 5, oslabljenje moči. — Jera Tomic, mestna uboga, 86 let, Karlovska cesta št. 5, vodenica.

25. febr. Urša Urančič, železniškega sprevodnika žena, 37 let, Cesta na južno železnico št. 1, jetika. — Liza Steklinger, hišnega posestnika hči, 7 mes., Rimska cesta št. 15, vsled vodenice v glavi. — Janez Jeras, gostač, 77 let, Kravja dolina št. 11, Marasmus. — Tomaž Albanar, delavec, 43 let, Poljanski nasip št. 50, pljučni edem.

26. febr. Janez Križaj, gostač, 50 let, Vegove ulice št. 9, pljučni edem.

V bolnišnici:

23. febr. Tine Avbelj, delavec, 65 let, jetika.

24. febr. Janez Jančar, delavec, 32 let, oslabljenje. — Franca Vidigoi, delavčeva žena, 36 let, jetika.

25. febr. Jakob Škerjanc, delavec, 28 let, jetika.

26. febr. Janez Kunaver, pek, 51 let, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

27. februvarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl.	50	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „	95	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	107 „	65	„
Papirna renta, davka prosta	99 „	30	„
Akcije avstr.-ogerske banke	867 „	—	„
Kreditne akcije	305 „	25	„
London	124 „	25	„
Srebro	— „	—	„
Ces. cekini	5 „	81	„
Francoski napoleond.	9 „	79$^1/_2$	„
Nemške marke	60 „	50	„

Od 26. februvarja.

Ogerska zlata renta 6%	— gl.	—	kr.
„ „ „ 4%	98 „	50	„
„ papirna renta 5%	94 „	15	„
Akcije anglo-avstr. banke . 200 gld.	108 „	—	„
„ Länderbanke	106 „	75	„
„ avst.-oger. Lloyda v Trstu	573 „	—	„
„ državne železnice	307 „	60	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	215 „	75	„
4% državne srečke iz l. 1854 . 250 gl.	128 „	50	„
4% „ „ „ „ 1860 . 500 „	138 „	40	„
Državne srečke iz l. 1864 . 100 „	172 „	50	„
„ „ „ „ 1864 . 50 „	172 „	50	„
Kreditne srečke . 100 „	178 „	—	„
Ljubljanske srečke . 20 „	23 „	—	„
Rudolfove srečke . 10 „	19 „	25	„
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	112 „	60	„
„ „ Ferdinandove sev. „	105 „	75	„
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „	—	„

Št. 3046. (2)

Razpis službe.

Pri mestnem magistratu Ljubljanskem oddati je na novo ustanovljeno službeno mesto **policijskega komisarja** z letno plačo 1200 gld. in s pravico do dveh v pokojnino vštevnih 10% petletnic.

Prosilcem za to službo je prošnje z dokazili o starosti, o sposobnosti, ktere treba za više upravno ali pa za sodniško službovanje, o dosedanjem poslovanji in pa o popolnem znanji slovenskega in nemškega jezika vložiti,

do 22. marca t. l.

pri podpisanim magistratu in sicer onim, ki so v javni službi, potom predstoječe gospodske.

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 21. februvarja 1885.

Župan: Grasselli.

Ravnokar je izšla in se dobiva v *Katoliški Bukvarni* knjiga:

Mladega Gašparja

življenje in trpljenje.

Prosto posloveni!

J. S. Gombařov.

(Ponatis iz Slovenca.)

V osmerki 128 str. — Cena 30 kr.

Izdajatelj in odgovorni vrednik *Jožef Jerič.* Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.